

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Puuvilja- ja marjahoidiste valmistamise
traditsioonid ja suhkru kasutamine
hoidiste valmistamisel
(elanike küsitlusuuringu tulemused)

kokkuvõte

Tallinn 2005

Projektgrupi koosseis: M. Reiman, P. Liivaauk, V. Savina
Vastutav täitja: Lia Lepane

Eesti Konjunkturiinstituut
Rävala 6 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	4
1. PUUVILJA- JA MARJAHOIDISTE VALMISTAMINE	5
2. PUUVILJA- JA MARJAHOIDISTE KOGUSED.....	7
3. PUUVILJA- JA MARJAHOIDISTE VALMISTAMISEKS KASUTATUD SUHKUR.....	10
4. LEMMIK KODUSVALMISTATUD PUUVILJA- JA MARJAHOIDISED.....	13
KOKKUVÕTE.....	17
LISA 1. Küsitlustulemuste protsentjaotused.....	18
LISA 2. Küsitlustulemuste protsentjaotused sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes.....	20
LISA 3. Küsitletud kogumi iseloomustus	33

SISSEJUHATUS

Teadaolevalt varusid elanikud Eesti Euroopa Liiduga liitumise eel aktiivselt suhkrut ja liitumisega seoses tõusis suhkru hind kolm korda. Kuid elanikud on traditsiooniliselt kasutanud suhkrut hoidiste tegemiseks ja selleks eelnevalt suhkrugaru koju ostmine on olnud tavapärase. Uurimaks, kas varutud suhkrut on otstarbekohaselt kasutatud, viis Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) Põllumajandusministeeriumi tellimusel 2005. aasta oktoobris-novembris läbi vastava küsitluse. Uuringu eesmärgiks oli selgitada Eesti elanike puuvilja- ja marjahoidiste valmistamise ulatust ja suhkru kasutamist hoidiste valmistamisel. Hoidistena käsitleti antud töös moose, keediseid, marmelaade, kompotte, samuti mahlu, külmutatud marju ja puuvilju.

Käesoleva **töö ülesanded** olid järgnevad:

- uurida, kuivõrd levinud on puuvilja- ja marjahoidiste valmistamine kodudes ja milliseid hoidiseid 2005. aastal valmistati;
- selgitada, millised on valmistatud hoidiste kogused ja millised muutused on toimunud aasta jooksul;
- analüüsida, milline oli hoidiste jm jookide valmistamiseks kasutatud suhkru kogus;
- selgitada välja, millised on Eesti elanike lemmik puuvilja- ja marjahoidised.

Töö aluseks on EKI tarbijapaneeli küsitlus, mis viidi läbi oktoobris-novembris 2005. Eesti elanikele saadeti postiga küsitluslehed, paluti need täita ja saata juurdelisatud ümbrikus tagasi EKI-sse. Õigeaegselt ja kvaliteetselt täidetud küsitluslehti laekus kokku 966.

Alljärgnevas aruandes on ära toodud küsitluse tulemused vastavalt püstitatud eesmärkidele ja ülesannetele. Antud uuringu valim on piisavalt suur ja esinduslik vanuse (18-74 aastat), soo, rahvuse ja regiooni lõikes, mistõttu on tulemused laiendatavad Eesti elanikkonnale.

KOKKUVÕTE

EKI küsitluse tulemustest:

- Hoidiste valmistamise traditsioon on Eestis jätkuv, elanikud armastavad ise kodudes moose keeta, sügavkülmutada marju ja puuvilju, teha mahla ja kompotte. 2005. aastal oli hoidiste valmistajaid võrreldes 2004. aastaga rohkem.
- Elanikud hoidistavad valdavalt puuvilju ja marju, muude köögi-, aedviljade ja seente hoidiseid tegi 2005. aastal 10-36% peredest.
- Puuvilja- ja marjahoidistest valmistati 2005. aastal kodudes kõige sagedamini moose (83% peredest). Mooside kõrval olid levinumateks hoidisteks marjade ja puuviljade sügavkülmutamine (74% peredest), mahlade ja kompotide valmistamine (72% ja 57% peredest). Vaid 13% Eesti peredest ei ole viimase kahe aasta jooksul kodus moose teinud.
- 2005. aastal valmistati ühe elaniku kohta keskmiselt kõige rohkem mahla – 15,95 liitrit, moose valmistati 6,37 liitrit, kompotte 3,98 liitrit ja külmutatud marju 3,45 liitrit.
- Perede hinnangul on hoidiste kogused jäänud 2005. aastal üldiselt samale tasemele 2004. aastaga. Mahlade kogused on 2005. aastal suurenenud, mis seletub hea õuna-aastaga. Moose ja kompotte valmistati 2004. aastal tänavusest veidi rohkem.
- Küsitlusele vastanud peredes, kus 2005. aastal tehti puuvilja- ja marjahoidiseid, kulus keskmiselt pere kohta hoidistele 30 kg suhkrut. Laiendades tulemusi Eesti elanikkonnale: 2005. aastal kulus 1 elaniku kohta hoidiste tegemiseks 10,2 kg suhkrut, kokku hoidistele 14 tuhat tonni suhkrut.
- 2005. aastal kasutati hoidiste tegemiseks nii enne, kui peale EL-ga liitumist ostetud suhkrut. 44% peredest kasutas ainult peale liitumist ostetud suhkrut, 33% kasutas nii enne, kui peale liitumist ostetud suhkrut ja 23% peredest kasutas ainult enne 1. maid 2004 ostetud suhkrut.
- Enne EL-ga liitumist varutud suhkrut jääki märkis 23% peredest, keskmiselt oli suhkrut nendes peredes järgi 28,64 kg. Ühe elaniku kohta oli “Euroopa Liidu eelset” suhkrut järel 2,5 kg, Eesti peredes kokku 3,4 tuhat tonni.
- Kahe aasta peale on elanikud hoidistele ja jookidele (koduõlu, vein, kali jms) kulutanud kokku ca 30 tuhat tonni suhkrut. Varasemalt avalikkusele esitatud elanike poolt enne EL-ga liitumist varutud suhkrukogusest (hinnanguliselt 42 tuhat tonni) moodustab peamise osa hoidisteks kasutatud suhkur. Ülejäänud kogus jaguneb eratarbimise ja mesinike vahel.
- Elanike lemmikhoidiseks on moos (58% kõigist nimetatud lemmikhoidistest), täpsemalt maasikamoos (21% vastanutest). 14% lemmikhoidistest olid kompotid, 11% erinevad marjad, 7% mahlad ja 6% sügavkülmutatud marjad. Kõige enam armastatakse hoidiseid teha maasikatest (37% vastanutest), vaarikatest (20%), õuntest (19%), mustsõstardest (11%) ja pohldest (6%).